

ARKEOLOGISK FÄLTINVENTERING 2020

Mats Nilsson

BÅRARPS STENBROTT

Halland, Halmstad kommun, Steninge och Rävinge socknar, Allgustorp 1:1, 4:1, 5:1, 6:1,
Rävinge–Bårarp 1:1, 2:1, 3:1 och Röllike 2:1

RAPPORT KULTURMILJÖ HALLAND 2020:73

STIFTELSEN HALLANDS LÄNSMUSEER

Stiftelsen Hallands Läns museer, Kulturmiljö Halland

Uppdragsverksamheten, Halmstad 2020

Arkeologisk fältinventering 2020

Bild framsida: Stengärdesgård mellan fastigheter Röllike och Allgustorp
Rävinge-Bårarp samt mellan Steninge och Rävinge socknar.

Foto mot sydväst. Foto: Stina Tegnhed. (fotonr. 2020-61-17).

Grafisk form och layout: Anders Andersson.

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet.

Ärende nr ms2006/02316.

INNEHÅLL

Inledning	5
Metod	5
Resultat	5
Tekniska och administrativa uppgifter	14
Rapporter från Kulturmiljö Halland 2020	16

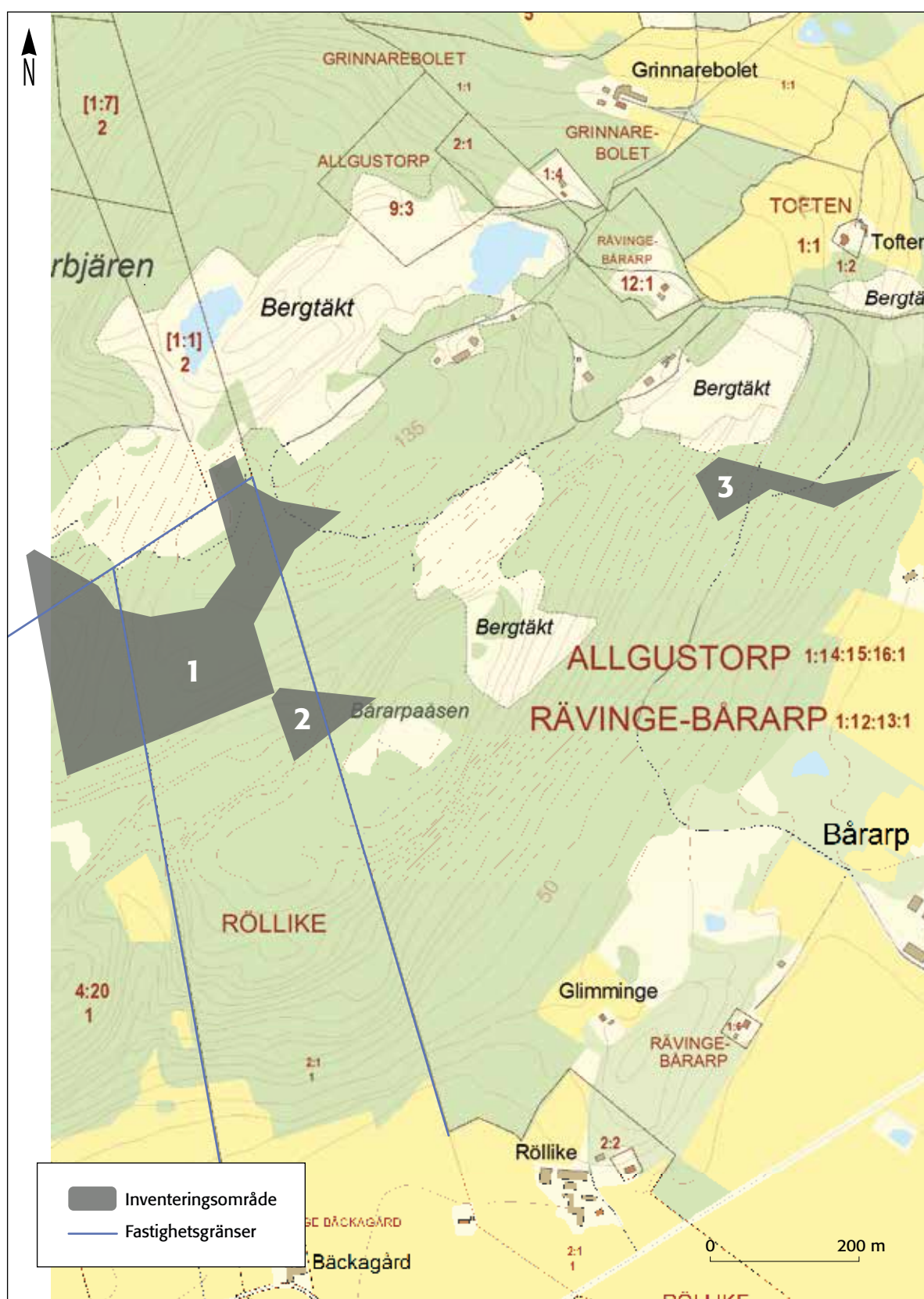

Fig 1. Kartutsnitt av fastighetskartan med de tre inventeringsområdena markerade, inom fastigheterna Allgustorp 1:1, 4:1, 5:1, 6:1, Rävinge-Bårarp 1:1, 2:1, 3:1 och Röllike 2:1. Skala 1:8000.

INLEDNING

Med anledning av att företaget Scandinavian Stone Naturstenskompaniet AB önskar utöka bergtäkten i Bårarps stenbrott har Kulturmiljö Halland genomfört en frivillig fältinventering på begäran av företaget, i syfte att utröna om synliga fornlämningar förekommer inom ansökt brytområde. Den sammanlagda ytan för inventeringen är drygt 83 600 kvadratmeter och domineras av skogsklätt berg på en höjd mellan 100 och 130 meter över havet. Inventeringen har delats in i tre delområden. Berörda fastigheter är Allgustorp 1:1, 4:1, 5:1, 6:1, Rävinge–Bårarp 1:1, 2:1, 3:1 och Röllike 2:1.

METOD

Två arkeologer inventerade yta 1, markerat i figur 1, tisdagen 2020-10-13. Området avsöktes i nordsydlig riktning och i östvästlig riktning för att söka synliga lämningar i terrängen. Två mindre tilläggsytor 2 och 3 inventerades med samma metod fredagen 2020-11-13. Inmätningar gjordes digitalt med GPS. Digital information finns lagrat i ett för uppdraget skapat Intrasis-projekt: Steninge2020283U.

RESULTAT

I den centrala delen av område 1 finns en sänka i berget. Sänkan sträcker sig i ungefär nordostsydvästlig riktning och bildar en tuvig, gräsbeväxt våtmark som kantas av al och björk. I den högre liggande terrängen är tall, gran, björk och al de vanligaste trädslagen. Även ek och en förekommer. Markvegetationen består till stor del av ljung och mossor. Den nordöstra delen av inventeringsområdet utgör ca 14 000 kvadratmeter inom fastigheterna Allgustorp 4:1, 5:1, 6:1 och Rävinge–Bårarp 1:1, 2:1, 3:1. Den västra delen av inventeringsområde 1 finns inom fastigheten Röllike 2:1 och omfattas av drygt 55 000 kvadratmeter. Inventeringsområde 2 och 3 ligger öster om inventeringsområde 1 och inom fastigheterna för Allgustorp–Rävinge–

Bårarp. Mellan fastigheterna Röllike i väst och Allgustorp–Rävinge–Bårarp mot öst löper en stengärdesgård som utgör både fastighetsgräns och sockengräns mellan Rävinge och Steninge socknar. Gränsen finns även markerad på äldre kartöverlägg, akt 4 upprättat år 1783. Det är troligt att stengärdesgården funnits vid denna tid då den ger ett ålderdomligt intryck och därför kan utgöra en fornlämning. Den förefaller dock inte vara underhållen. Ett antal luckor mellan stenarna finns också längs dess sträckning och vid bergsbranterna saknas den bitvis helt. Cirka 400 meter av stengärdesgården som även sträcker sig genom den västra delen av inventeringsområde 2 berörs i den planerade utökningen av stenbrottet.

Inventeringsområde 2 är cirka 6500 m² stort på en höjd mellan 102 och 120 meter över havet. Det utgörs huvudsakligen av en nordostsydvästlig bergssluttning som ansluter till inventeringsområde 1. På den lägre höjdnivån finns en vattenmättad moss- och kärrmark. Inventeringsområde 2 sträcker sig 90 meter söder om inventeringsområde 1 och 130 meter österut från den stengärdesgård som avgränsar fastigheterna Allgustorp–Rävinge–Bårarp och Röllike samt socknarna Steninge och Rävinge. Vegetationen i inventeringsområde 2 består huvudsakligen av gran, björk och bok.

Inventeringsområde 3 består av en östlig bergsslutt-

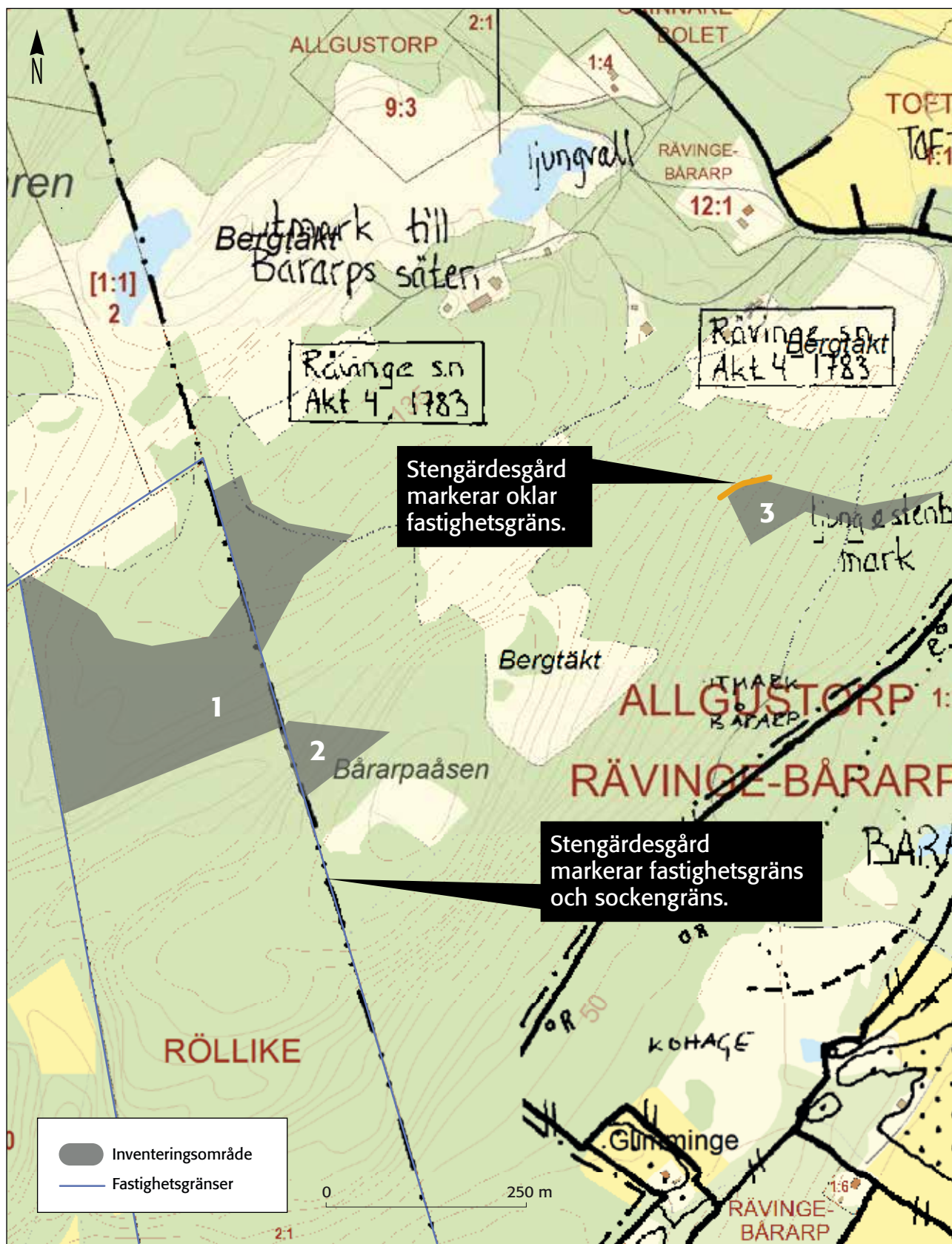

Fig 2. Karta över inventeringsområdena på fastigheterna Allgustorp 1:1, 4:1, 5:1, 6:1, Rävinge-Bårap 1:1, 2:1, 3:1 och Röllike 2:1. I kartbilden finns också den äldre fastighets- och sockengränsen infälld i kartöverlägg från år 1783. Skala 1:7000.

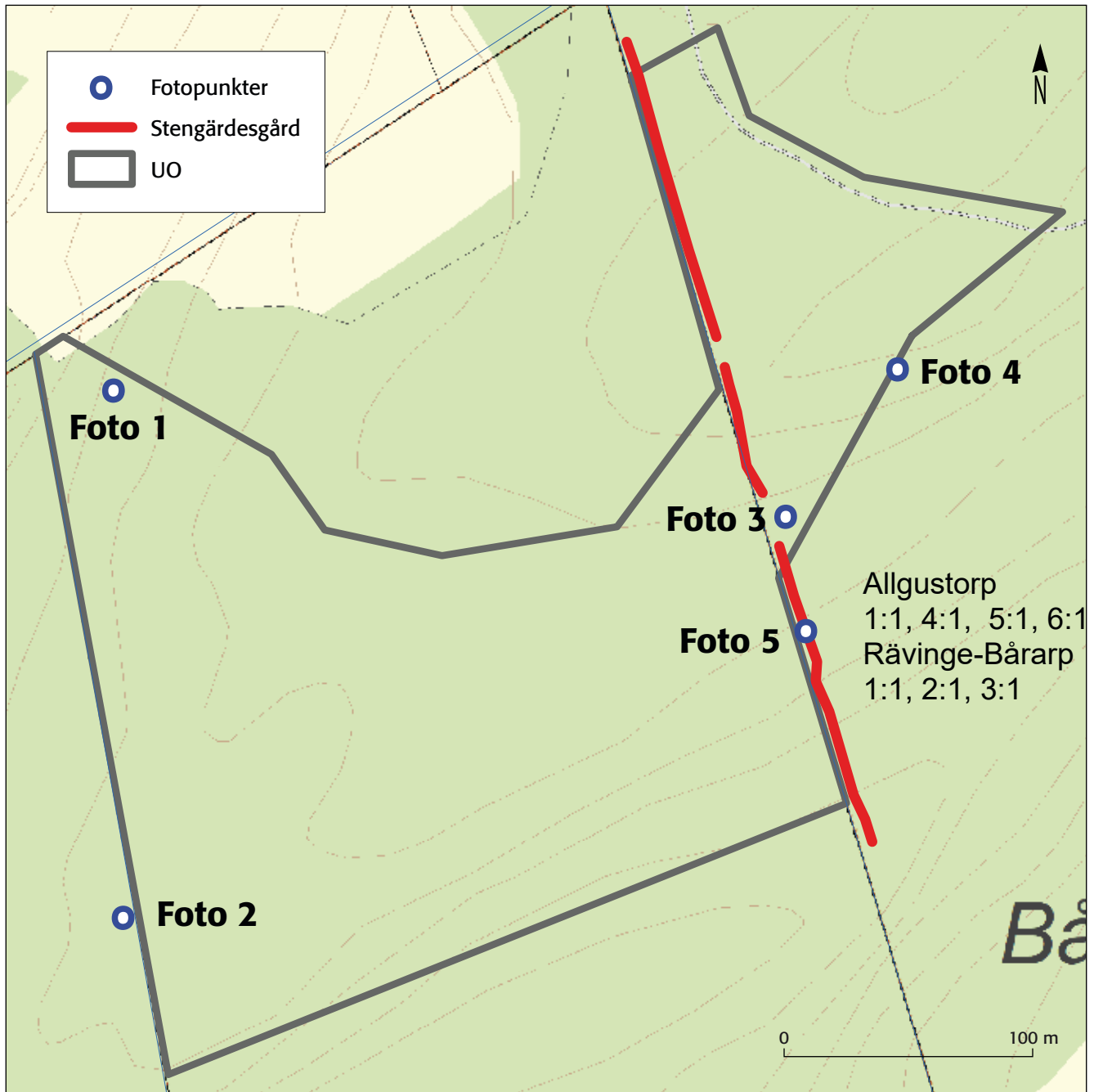

Fig 3. Kartan beskriver platser för bilder tagna i inventeringsområde 1. Skala 1:2500.

ning mellan 55 till 100 meter över havet och omfattar cirka 8700 m². Inventeringsområdet är cirka 270 meter långt och 70 meter brett i väst, medan det i öst smalnar av till cirka 25 meters bredd. Längs med bergsslutningen finns morän och avsatser i marken vilka tolkas som bildade genom sluttningsprocesser. Den huvudsakliga markvegetationen i inventeringsområde 3 är gräs med träslag i form av gran, lärk, bok och ek. I nordväst tangerar en stengärdesgård inventeringsom-

rådet längs med en sträcka av cirka 20 meter. Stengärdesgården kan däremot inte med säkerhet kopplas till en fastighetsgräns utifrån kartmaterial och dess funktion är oklar. Möjligen kan den ha utgjort en äldre fastighetsindelning inom Allgustorps-Rävinges-Båarps fastigheter. Inventeringsområde 3 avslutas mot sydöst vid en moränavsats.

Förutom stengärdesgården i inventeringsområde 1 som markerar fastighets- och sockengräns mellan All-

Foto 1. Bild av den nordvästra delen av inventeringsområde 1 mot S. Foto: Stina Tegnhed.
(Fotonr. 2020-61-05).

Foto 2. Översiktsbild mot NO av kärrmark centralt i inventeringsområdet. Foto: Stina Tegnhed.
(Fotonr. 2020-61-21).

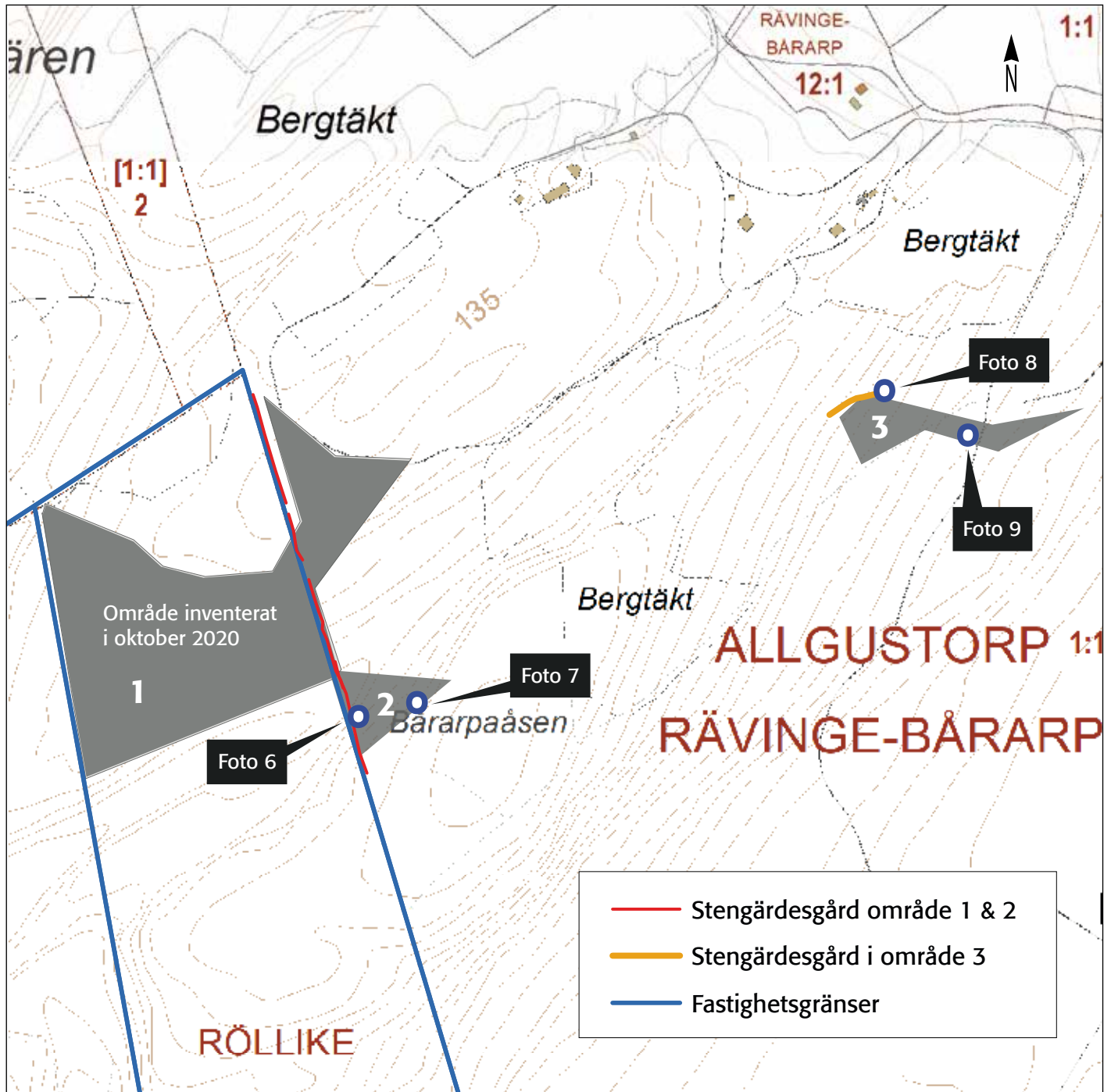

Fig 4. Kartan beskriver platser för bilder tagna i inventeringsområde 2 och 3. Skala 1:6500.

gustorp-Rävinge-Bårarp och Röllike samt stengärdesgården i inventeringsområde 3 påträffades inga i terrängen synliga arkeologiska lämningar eller konstruktioner i form av högar, stensättningar eller rösen vid inventeringen. De tre inventeringsområdenas topografi och karaktär, delvis med berg i dagen bedöms ej heller vara lämpliga för boplatslämningar. Kulturmiljö Hal-

land förordar att en ansökan till Länsstyrelsen om borttagande av de två stengärdesgårdarna görs före inventeringsområdena tas i bruk som bergtäkt.

Foto 3. Översiktsbild mot V av kärrmark centralt i inventeringsområde 1. Foto: Mats Nilsson. (Fotonr. 2020-61-22).

Foto 4. Inventeringsområde 1 i den östra delen, mot V. Foto: Stina Tegnhed. (Fotonr. 2020-61-08).

Foto 5. Bild av stengärdesgården som avgränsar fastigheterna Allgustorp-Rävinge-Bårarp och Röllike. Stengärdesgården utgör också sockengräns mellan Steninge och Rävinge socknar. Mot NO. Foto: Mats Nilsson. (Fotonr. 2020-61-23).

Foto 6. Inventeringsområde 2 mot NO med granplantering i nordsluttning. Foto: Mats Nilsson. (Fotonr. 2020-61-27).

Foto 7. Inventeringsområde 2 mot SV. Foto: Mats Nilsson. (Fotonr. 2020-61-28).

Foto 8. Inventeringsområde 3 mot V med stengärdesgård i den nordvästra delen av området. Foto Mats Nilsson. (Fotonr. 2020-61-35).

Foto 9. Inventeringsområde 3 mot N i granskogsplantering. Foto: Mats Nilsson. (Fotonr. 2020-61-38).

SAMMANFATTNING

På uppdrag av företaget Scandinavian Stone Naturstenskompaniet AB har Kulturmiljö Halland genomfört en arkeologisk fältinventering i den västra delen av fastigheterna Allgustorp 1:1, 4:1, 5:1, 6:1 och Rävinge–Bårarp 1:1, 2:1, 3:1 i den norra delen av Röllike 2:1. Orsak till inventeringen var att företaget ansökt om utökning av bryt- och verksamhetsområde för bergtäkt inom fastigheterna. Syftet med inventeringen var att undersöka om synliga fornlämningar kommer att beröras av en framtida bergtäkt. I inventeringsområdena hittades två stengärdesgårdar. Den ena stengärdesgården sträcker sig genom inventeringsområde 1 och 2 till en sammanlagd längd av 400 meter och utgör fastighetsgräns mellan Röllike och Allgustorp–Rävinge–Bårarp samt sockengräns mellan Steninge och Rävinge socknar. Dess ålder är svårbedömd men stengärdesgården bör räknas som fornlämning. I den nordvästra delen av inventeringsområde 3 finns den andra stengärdesgården

som tangerar inventeringsområdet på en sträcka av cirka 20 meter. Denna stengärdesgård kan ej kopplas till en nutida fastighetsgräns i kartunderlaget. Kulturmiljö Halland förordar att ansökan till Länsstyrelsen om borttagande av de två stengärdesgårdarna görs före inventeringsområdena tas i bruk som bergtäkt. Inga ytterligare synliga arkeologiska lämningar eller konstruktioner i form av boplatser, högar, stensättningar eller rösen hittades inom de tre inventeringsområdena.

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Kulturmiljö Hallands dnr: 2020-283.

Uppdragsgivare: Scandinavian Stone Naturstenskompaniet AB.

Utförandetid: 2020-10-13 och 2020-11-13.

Personal: Mats Nilsson (projektledare) och Stina Tegnhed.

Höjdsystem: RH 2000.

Koordinatsystem: SWEREF 99 TM.

Inventerad yta: 83 656 kvadratmeter.

Dokumentation: Digitala inmätningar finns lagrade inom projekt Intrasis Version 3.0 (Steninge 2020-283). Allt arkivmaterial förvaras i Kulturmiljö Hallands arkiv, Halmstad.

Bilddokumentation: Foton har nummer 2020-61- (1-40).

RAPPORTER FRÅN KULTURMILJÖ HALLAND 2020

2020:01	Lögnäs Skummeslöv RAÅ 39 och 41, Ark. slutundersökning.	2020:41	Kv Jungfrun, Oxen och Hästtorget, Laholm. Förslag till planbestämmelser.
2020:02	Nio fornlämningar längs Suseån, Ark. förundersökning.	2020:42	Spannarp Östra, Spannarp socken, Ark. utredning
2020:03	Ett hål i Hamngatan, Halmstad, Ark. schaktningsövervakning	2020:43	Fem provborrhål inom Österskans. Halmstad kommun, Österskans 1 och Halmstad 6:31. Ark. kontroll.
2020:04	Boplatsaktiviteter fr. tidigneolitikum och romersk järnålder invid bronsåldershögen Kvibille RAÅ 35:1	2020:44	Arkeologisk utredning inom Tofta 2:2. Varbergs kommun.
2020:05	Medeltida lämningar i Storgatan, Halmstad	2020:45	Apelviksgården, omläggning av stråtak. Antikvarisk medv.
2020:06	Dagsås kyrka, textiltförvaring och åtgärder i sakristian	2020:46	Professorn 7, Hotell Gästis i Varberg, Antikvarisk förundersökning
2020:07	Dagsås kyrka, nytt pentryskåp	2020:47	Folkvandringstid, Vendeltid & Vikingatid, Kvibille 21:1, Ark. förundersökning
2020:08	Rosenfredsskolan uthus, Folkskolan 1, antikvarisk förundersökning	2020:48	Boplatslämningar i Hasslöv, Hallands län, Laholms kommun, Hasslövs socken, Ark. utredning
2020:09	Landa kyrka, nytt styrsystem	2020:49	Gravar och boplatser invid Kistinge deponi, Eldsberga socken, Ark. utredning
2020:10	Landa kyrka, belysning	2020:50	Villa Örnvik, Eketånga 2:71, Halmstad, Antikvarisk förundersökning.
2020:11	Grev Kristoffer 13, antikvarisk förundersökning inför renovering	2020:51	Kvarnadal i Sällstorp, Vård- och underhållspan
2020:12	Grunnarp 3:12. Underlag inför tillståndsansökan för ändring av byggnadsminne.	2020:52	Landa kyrka, mögelsanering
2020:13	Trönninge 7:47 Förenklad ark. utredningsrapport	2020:53	Societetshuset i Varberg, antikvarisk konsekvensutredning
2020:14	Vattenledning Åled-Oskarström, Enslövs socken. Ark. utredning, steg 1.	2020:54	Långanskogen, vård- och underhållspan
2020:15	Veddige kyrka, invändig ändring, antikvarisk konsekvensbeskrivning	2020:55	Göingegårdens smedja, Antikvarisk förundersökning
2020:16	Lindbergs kyrka, framtagande av bemålat bräddtak, antikvarisk förundersökning	2020:56	Falkenbergs stadshus, ändring av ventilation
2020:17	Enslövs kyrka begravningsplats, Ark. utredning inför utökande av Enslövs kyrkas gravplats.	2020:57	Ny spillvattenledning i Skrea. Ark. utredning
2020:18	Senmedeltida odlingshorisonter, en stenläggning och nyare tids avfall. Halmstad. Ark. förundersökning och undersökning.	2020:58	Lugnrohögen, renovering av gravhög och stuga
2020:19	St Laurentii kyrka. Utvändig renovering	2020:59	Boplatslämningar inom Altona 2:1 och 4:34. Ark. utr.
2020:20	Tröinge 2:62 Vinbergs socken, Ark. utredning.	2020:60	Odlingen, Tönnersjö 4:2, Dokumentation inför riving
2020:21	GC-väg mellan Vinberg och Bergagård. Ark. utredning.	2020:61	Excellensen 2, Fasad- och markförändring
2020:22	VA-ledning Efra kyrkby-Långasand Ark. förundersökning och slutundersökning.	2020:62	Arkeologisk utredning av Boberg 8:27
2020:23	Knobesholms tunnbinderi.	2020:63	Arkeologisk utredning av fastigh. Mellby 5:44 i Södra Mellby, Laholms kommun
2020:24	Övraby - Det äldsta Halmstad. Ett medeltidsarkeologiskt forskningsprojekt.	2020:64	Landeryds godsmagasin, underlag inför renovering
2020:25	Hyltebruks kyrka, Utvändig renovering	2020:65	Hunnestad 5:24 och 5:13. Ark. utr.
2020:26	Tönnersjö kyrka, Renovering av fönster	2020:66	Svenstorps mejeri. Renovering av fönster, etapp 2.
2020:27	Nybyggnation hästgård Risarp Harplinge. Ark. utredning.	2020:67	Vinbergs prästgård, renovering av fasad
2020:28	Förundersökning i avgränsande syfte Skrea 110, Ark. förundersökning.	2020:68	Nya fornlämningar på Galgberget, Halmstad stad, Ark. utr.
2020:29	Boplats- och härdområden. Trönningenäs, Lindbergs socken. Ark. förundersökning av L2018:392, L2018:820, L2018:821, L2018:822.	2020:69	Österskans, Halmstad. Ark. förundersökning
2020:30	Kyrkogårdarnas historia, vård och underhåll, bilaga till kulturhistoriska inventeringar i Falkenbergs pastorat	2020:70	Nösslinge kyrka, klimatanpassing
2020:31	Inventering inför planerad deponi. Varbergs kn, Veddige sn. Ark. inventering	2020:71	Nösslinge kyrka, borttagande av bänk
2020:32	Jutanområdet, Antikvarisk förundersökning	2020:72	Lugnrohögen inför renovering, Hasslöv socken, Ark. undersökning
2020:33	Planområde Himle och Fun City, Spannarp socken, Ark. utredning	2020:73	Bårarps stenbrott, Steninge och Rävinge. Ark. fältinventering
2020:34	Utredning inför GC-väg utmed väg 613 mellan kustvägen och Harplinge samhälle. Harplinge socken, Ark. utredning.		
2020:35	Söndrums församlingsgård, antikvarisk förundersökning		
2020:36	Efterunders. och återställning av plundringsskott intill Krokstenen, Örelid. Laholm, Tjärby sn, Ark. efterundersökning.		
2020:37	Skottorps slott. Restaurering		
2020:38	Kristineheds manbyggnad. Kulturhistorisk utredning		
2020:39	Laholm RAÅ 142, Laholms stad, Lagaholm 4:1, RAÅ 19:1, RAÅ 142:1, Ark. schaktningsövervakning		
2020:40	Krutkällargången, Halmstad kommun och stad, Bastionen Norre Katt, RAÅ 33:1, Ark. schaktningsövervakning		

KULTURMILJÖ
HALLAND